

Néhány feljegyzés még őszi 1974

Október elején újjáépítve megnyílik a Nagy-Pingvin bisztró
Büfé

- falatozó
- borozó
- poharazó
- borharapó

Mozaikberakásos falburkolat, csillogó csapok
Úri kocsma lett belőle

A környék diákjai és öreg csavargói talán újra eljönnek majd –
Vajon a kidobó csaposasszonyosság megvan-e még?

Csak a mozdulatát és a szemét láttad.
Haján a kendő hátracsúszott.

A szemét láttad,

a szemét, amelyben megállt a világ.

Nem értetted: mit mond. Szemek meredtek rá innen is, onnan is – élő

– beszélő

– közönyös szemek.

Az asszony beszélt.

Maga elé. Bajait-bánatát. Mondta. Neked és nekem, nekünk – társai voltunk halott világában.

Leejtett egy húszfillérest. Utánahajolt.

Megfordult.

Most szembekerültél vele.

Megborzongtál, s leszálltál a hidegbe.

Ahogy jöttél úgy rémlett egy kerítés mellett szeretkeztek.

Az öreg Kádár ma nagygyűlésen volt a Putyilov-gyár munkásainál.

Az Esti Krónika közel egy órán át

beszélt –

beszélt –

hol az öreg szavait idézték – hol magyarázták,

hol őt magát kapcsolták –

Szólt a hang –

Hatalmas teremben kongott –

Remélem maga sem gondolja komolyan ezeket az előregyártott mondatokat.

Ezeket az eposzi állandó jelzőket.–

Valahogy és valahol úgy kiürülnek az állandó szerepjátásban a dolgok
tartalmak –

Miért vonod el a szád,
amikor „a magyar nép nagy barátja –
a Szovjetunió Kommunista Pártjának első titkára –
az imperializmus elleni harc vezéralakja –
a nemzetközi munkásmozgalom kiemelkedő harcosa –

B. Iljics Brezsnyev” elnevezést hallod –

meg, hogy „töretlen akarattal”

„a kitűzött cél felé”

„népeink testvéri barátsága”, „tovább a megkezdett úton”

Mi hiányzik?

Mi hiányzik? Hát hogy lehet, hogy ezt napjában háromszor tízmillió ember hallja?

Becsukódnak a szemek, a fülek és valahol ellenszegülünk,
belül ellenérzés támad, –

Mert üresség van – nem hisszük,
nem érezzük azt, amit kell.

De hogyan lehet ez?

csak egy kicsit –

ha engednének a rájukkényszerített szerepből –

De kik a kényszerítők?

Miért merevednek el a dolgok

hogy aztán csak ismétlődnek

– lődnek

– lődnek

míg itt vagyunk bezárt szemekkel

bezárt fülekkel –

Szavak.

„A szó bohóc”

Ez olyan

legalább olyan, mint vietnami barátaim –

kedvelem őket –

– Mit olvasol? – kérdem.

– Könyvet. – feleli. Kicsit nyámnyog.

– Ki írta?

Mutatja: A háború, a háború, a politika.

– És irodalom van nálatok?

– Igen.

– Milyen?

Sorolja: A háború, a háború, a szocializmus, a politika. És nem ismer más könyveket,
csak ilyen olcsó, összefűzött laposat.

(Utólag: Karácsonykor a kollégiumi db. [\(azt hiszem ez a db. a diákbizottság rövidítése\)](#)

minden évben „fényesen” megajándékozta őket – a külföldieket valamennyit –

Idén a konyha pincéjéből mi hoztuk fel az „ünnepi bankett” tartozékait:

Két láda bor. Egyik olcsóbb fajta. A másik jobb. Bikavér. Narancs. Beigli.
Volt itt minden tisztességesen. Miután barátaim jól ittak – nehezen bírják a szeszt;
bár az emberré válás – (a magyar „emberré válás”) jele –, hogy hatalmas használt
sörösüveghalmok fekszenek a mosdók alatt –

Lementem hozzájuk. Mind a kettő elmerülten nézegetett egy szép könyvet.
A könyv – fényképalbum Budapestről. Csodaszép esti felvételek – 78 forintért.
Csak éppen – csak éppen mind a két könyv ugyanaz
csak éppen minden vietnami és minden külföldi ezt kapta

Csak éppen ez nem irodalom
és nem fotóművészet – úgy láttam

Ezt az IBUSZ is kiadhatta volna –

És ők mégis – gyönyörködnek benne. Mert szép könyv. Hazaviszik – majd 76-ban
150 példányban. Legalább különbözőeket vettek volna nekik az isten verje meg.

S nem akarom most itt – egy illusztrált Kondor kötet, vagy egy József Attila kötet
értékeit és árát az előbbi könyvekhez viszonyítani –

Nekik az értéktelen értékes is gyönyörűség.

De ugyanígy az értékes értékes is gyönyörűséget okozna. Csak több utánjárásba került
volna az ajándékvásárlás.

Meg aztán – a nyelvi nehézségek.

Emlékszem két éve egy József A. verset magyaráztam Taonak –

Úristen milyen nehéz az igazán szépet – a még előttünk is megfoghatatlant
másoknak – másnyelvűeknek, más világúaknak átadni –)

Nem tudja mi az: azonosulni
menekülni

A tartalomnélküliség elől a tartalmak közé.

Gyűlésekre járnak.

Minden iszonyú, ami nem a megvalósulásunkért van, nélkülünk van,
s ami önmagának is csak kolonca,
nem hajtóereje.

Ki így, ki úgy próbál magyarázatot keresni –
van aki a társkeresésben –
van aki a formállogikát tanulmányozza –
van aki alszik
van aki vörösbort iszik
van aki focizik –

Van aki: minden átlagosnál mélyebb – épp ezért színesebb – valóságmegismerést;
minden élményt, döbbenetet,
szépet magára vesz –

És azokban a pillanatokban átváltozik,
hasonul,
azonosul.

Művészet

és tartalmak, ezek tartanak fenn – minden létfenntartó funkcionál jobban,
ezek adják a parancsot, hogy legyél – megmaradásig.

-
- Ezt magának adom, ha egy kicsit is hisz az anyaszentegyházban, az Istenben,
Kedvesem. Térjünk meg, mert megvagyon írva Máté evangéliumának 24. fejezetében,
hogy közel az Úr eljövételének ideje.
A 24. órának is a második felében vagyunk.
Térjünk meg,
Isten szereti az embereket, kiket az ő képére és hasonlatosságára teremtett.
Keressétek jelenlétét,
Társaságát.

Csak ült mellettem a szép meleg padon–
fél szemét már kishíján gallyra tette a szeretőszívű Üristen;
és beszélt, beszélt rezzenéstelen szemmel.
Később a galambokat kereste.
Aztán elment.